

Լեզվաբանության Տասնհինգերորդ միջազգային օլիմպիադա

Դուրլին (Իռլանդիա), 2017 թ հուլիսի 31 – օգոստոսի 4

Անհատական մրցույթի խնդիրները

Խնդիրների լուծումների ձևակերպման կանոնները

Մի արտագրեք պայմանը: Յուրաքանչյուր խնդիր լուծեք առանձին թերթի (թերթերի) վրա: Յուրաքանչյուր թերթի վրա նշեք լուծվող խնդրի համարը, Ձեր նստատեղի համարը և Ձեր ազգանունը: Միայն այս դեպքում մենք կարող ենք երաշխավորել ձեր աշխատանքի ճշգրիտ գնահատումը:

Ձեր պատասխանները պետք է հիմնավորված լինեն: Երկար քայքայված ճշգրիտ պատասխանը ցածր է գնահատվում, եթե այն բերված է առանց որևէ հիմնավորման:

Խնդիր № 1 (20 միավոր). Տրված են բիրտմ լեզվով թվաբանական հավասարություններ.

1. $tùgūn^2 + tāt + nāās = bākūrū bibā ná vè rwīit$
2. $tāt nāās = bākūrū bitīmìn ná vè jāātāt$
3. $tāāmà^2 + jāātāt + gwīnìṅ = bākūrū bīnāās ná vè jāāgwīnìṅ$
4. $jāātāt gwīnìṅ = jāātāt$
5. $rwīit^2 + bā + tùgūn = bākūrū bitūgūn ná vè jāāgwīnìṅ$
6. $bā tùgūn = bākūrū bibā ná vè rwīit$
7. $jāātāt^2 + nāās + tāt = bākūrū bitāāmà ná vè nāās$
8. $nāās tāt = bākūrū bitūgūn ná vè nāās$
9. $kūrū ná vè nāās + kūrū ná vè jāātāt = kūrū ná vè tīmìn + bā + kūrū ná vè tùgūn$

Բոլոր թվերը այս խնդրի մեջ բարձր են 0-ից և ցածր 125-ից:

- (a) Գրեք (1–9) հավասարությունները թվանշաններով:
- (b) Գրեք $bākūrū bitāt$, $jāāgwīnìṅ$, $kūrū$ թվերը և (A) և (B) հավասարությունները թվանշաններով:

A. $bākūrū jāābitāt - tāt - kūrū ná gwē gwīnìṅ = bākūrū bitāāmà ná vè rwīit$

B. $bākūrū bīnāās ná gwē gwīnìṅ - kūrū ná vè bā - kūrū ná vè tāt = kūrū ná vè rwīit$

- (c) Դուրս գրեք բիրտմ լեզվով. 6, 22, 97, 120:

⚠ Բիրտմ լեզուն պատկանում է ատլանտիկ-կոնգոյական ընտանիքի բենուե-կոնգոլեզյան ճյուղի պլատո խմբին: Դրանով խոսում է մոտ 1 000 000 մարդ Նիգերիայում:

ε ձայնավոր է: ṅ և ʃ բաղաձայններ են: Չայնավորի կրկնապատկումը արտահայտում է երկարություն: ˊ, ˋ և ˘ նշանները համապատասխանաբար նշում են բարձր, միջին և ցածր տոն:

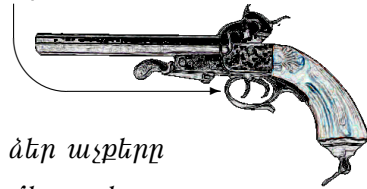
$$a^k = \underbrace{a \times a \times \dots \times a}_k; a^1 = a;$$

—Միլենա Վենևա

Խնդիր № 2 (20 միավոր). Տրված են արույի լեզվով բառեր և բառակապակցություններ և դրանց հայերեն թարգմանությունները անկանոն հաջորդականությամբ.

1. **abang**
2. **atáng heya**
3. **bataa hawata**
4. **dekafi**
5. **ebataa hatáng**
6. **ekuda hawata**
7. **falepak hawei**
8. **hatáng hamin**
9. **helui**
10. **maama hefalepak**
11. **napong**
12. **rièng**
13. **ritama**
14. **riya hatáng**
15. **tama habang**
16. **tamin**
17. **tefe hawei**

- a. նրա մատի ծայրը
- b. քո ճյուղը
- c. իմ դեմքը
- d. սեփական պարան
- e. քո ուսը
- f. ձեր մոր ձեռքը
- g. մեր խոսքերի ականջները
(մեզանից յուրաքանչյուրի խոսքերի ականջները)
- h. հոր ատրճանակը
- i. քո ձիու վիպը
- j. ձգան

- k. ձեր աչքերը
- l. մեր քթերը
(մեզանից յուրաքանչյուրի քիթը)
- m. նրա դանակը
- n. ծովափնյա
- o. ծառի վերին մասը
- p. քո բութ մատը
- q. ձեր ծովը

(a) Գտեք ճիշտ համադրությունները:

(b) Թարգմանեք հայերեն. 1. **amin**; 2. **deya hebataa**:

(c) Թարգմանեք արույի լեզվի.

1. խոսք
2. ձեր դանակը
3. քո մայրիկի հայրը
4. իմ հայրիկի դեմքը
5. սեփական ականջը
6. իմ ծովը

⚠ Արույի լեզուն պատկանում է թիմոր-ալոր-պանտար ընտանիքին: Դրանով խոսում է մոտ 16 000 մարդ Ինդոնեզիայում:

՝ և ՝ նշանները արտահայտում են տոներ:

—Ալեքսեյ Պեգուշև

Խնդիր № 3 (20 միավոր). Տրված են կիմբունդու լեզվով նախադասություններ և դրանց հայերեն թարգմանությունները:

1. **ngámónà dìhónzò mùdilóngà**
Ես տեսա բանանը ափսեում:
 2. **àlózí ásángá djálà mùdikúngù**
Կահարդները հանդիպեցին տղամարդուն քարայրում:
 3. **ngádjà dìhónzò djámì**
Ես կերա իմ բանանը:
 4. **mùdjúlù mwálà zìtéténbwà**
Երկնքում աստղեր կան:
 5. **dìkámhá djámí djáǰkà nì djákínà**
Իմ ընկերը երգեց և պարեց:
 6. **ngámónà dìkúngú djámí**
Տեսա արդյո՞ք ես իմ քարայրը:
 7. **ngámóná málà mùkítándà**
Ես տեսա տղամարդկանց հրապարակում:
 8. **ngásángá múlózí mwámì mùlwándà**
Ես հանդիպեցի իմ կահարդին Լուանդայում:
 9. **mùkítándà mwálá djálá djámì**
Իմ տղամարդը հրապարակում է:
 10. **mùdikúngù ngámónà màkòlóm bólo**
Տեսա արդյո՞ք ես աքլորները քարայրում:
 11. **átú ádjà dìhónzò mùlwándá**
Կերան արդյո՞ք մարդիկ բանանը Լուանդայում:
- (a) Թարգմանք հայերեն (նախադասություններից մեկը իր նշանակությամբ շատ նման է վերոնշյալ նախադասություններից մեկին):
12. **múlózí mwámónà zìtéténbwá**
 13. **zìtéténbwá zjálà mùdjúlù**
 14. **ngákínà**
 15. **djálá djámónà màhónzò mùlwándá**
- (b) Թարգմանք կիմբունդու լեզվի (նախադասություններից մեկը կարող է ունենալ մեկից ավելի թարգմանություն):
16. *Երգեցի արդյո՞ք ես:*
 17. *Մարդը հանդիպեց կահարդին ու ընկերոջը հրապարակում:*
 18. *Իմ տղամարդը տեսավ քարայրը:*
 19. *Լուանդայում կահարդներ կան:*

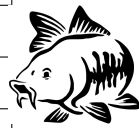
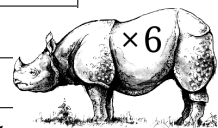
⚠ Կիմբունդու (հյուսիսային մրունդու) լեզուն պատկանում է ատլանտիկ-կոնգոյական ընտանիքի բենուե-կոնգոլեզյան ճյուղի բանտու խմբին: Դրանով խոսում է մոտ 50 000 մարդ Անգոլայում:

w = անգլերեն win բառի w: j = ʝ: ʃ և z բաղաձայններ են: ´ և ` նշանները համապատասխանաբար նշում են բարձր և ցածր տոն:

—Բրունո Լ'Աստորինա

Խնդիր № 4 (20 միավոր). Տրված են լավեն լեզվով բառակապակցություններ՝ քոմ գրերով և հնչունաբանական տառադարձամբ, և դրանց հայերեն թարգմանությունները:

1	յրի քն քո	praj trie	արթնացնել կնոջը
2	սիք սիք	ca:k caj	հոգով/մտքով/սրտով
3	?	taw be:	տեսնել լաստանավը
4	քրիտ քա	kriət blaw	քերծել ոտքը
5		plaj priət	բանան
6	?	?	երեք բանան
7	սի քն քն քո	?	վեց ռնգեղջյուր
8	քն քն քո	?	չորս բանանի ողկույլ
9	քն քն քո	?	?
10	?	cie pəh la:	յոթ թերթ թուղթ
11	քն քո քո	?	բադրիջանի տերև
12		?	երկու բադրիջան
13	սի քն քն քո քո	plaj hnat pəh plaj	յոթ արքայախնձոր
14	քն քն քո քո	kruat pə: to:	երեք մեղու
15		la: priət traw la:	?
16	?	kə:r bə:r to:	երկու աղավնի
17		bla:k puan ka:	չորս ծածան 4 ×
18	քն քն քն քո քո	piet traw pla:	վեց դանակ
19	քն քն քո քո	bə:r ka:	?
20	քն քո քո	?	չորս սալեր

Լրացրեք հարցական նշան պարունակող վանդակներում (կարիք չկա լրացնելու ստվերապատ վանդակներում):

▲ Լավեն (ջրու) լեզուն պատկանում է ավստրալասիական ընտանիքին: Դրանով խոսում է մոտ 28 000 մարդ Լաոսում: Քոմ գրերը օգտագործվում էին այս լեզվի համար 1924-ից 1936-ը:

—Լի Թեհուն

Խնդիր № 5 (20 միավոր). Տրված են մադակ լեզվով բառեր և դրանց հայերեն թարգմանությունները:

lavatbungmenemen	ամբողջ աշխարհը	loxongkao	մարմրող ածուխ
laxangkatli	շատ աչքեր	loxontaamang	այգու մաս
laxanoos	շատ որթատնկիներ	lualeng	երկու օր
laxao	կրակ	lubungtadi	տղամարդկանց խումբ
lemparoos	մեծ որթատնկիներ	luneton	երկու եղբայր՝ երկու քույր
lengkompixan	երգեր	lurubuno	թոռ
levempeve	սրտեր	luuna	ծառ
levenaleng	օրեր	luvanga	երկու բան
levengkot	տեղեր	luvatpeve	երկու մեծ սրտեր
levenmenemen	գյուղեր	lurutneton	եղբայրներ՝ քույրեր
livixan	երգեցողություն	luttadi	մարդիկ
loroonan	հոգի	luxavus	երկու սպիտակ մարդիկ

(a) Տալ lavatbungmenemen բառի բառացի թարգմանություն:

(b) Թարգմանեք հայերեն:

(c) Թարգմանեք մադակ լեզվի:

1. laradi

8. սիրտ

2. lavatkonuna

9. այգիներ

3. laxantoonan

10. շատ բաներ

4. levengkatli

11. թոռներ

5. loxot

12. օրիս երկու մասեր (երկու պահ)

6. lubungkavus

13. ճյուղեր

7. luvaroos

14. մեծ ճյուղեր

⚠ Մադակ լեզուն պատկանում է ավստրոնեզյան ընտանիքի մալայա-պոլինեզյան ճյուղի մետո-մելանեզյան խմբին: Դրանով խոսում է մոտ 3000 մարդ Պապուա Նոր Գվինեայում (Նոր Իռլանդիա):

ng = ընկեր բառի ն: $x \approx y$:

—Իվան Դերժանսկի

Խմբագիրներ: Բոժիդար Բոժանով, Դմիտրի Գերասիմով, Քսենիյա Գիլյարովա, Ստանիսլավ Գուրևիչ, Իվան Դերժանսկի (տեխնիկական խմբագիր), Հյու Դոբս (գլխավոր խմբագիր), Բորիս Իոմոն, Բրունո Լ'Աստորինա, Լի Թեոմ, Գավրիլյելա Հլադնիկ, Դանիլ Միսակ, Միյնա Նորվիկ, Չլե Ճոնգյոն, Ալեքսեյ Պեգուշև, Ալեքսանդր Պիպերսկի, Մարիյա Ռոբինշտեյն, Դանիել Ռուցկի, Արտուր Սեմենյուկ, Պավել Սոֆրոնիև, Միլենա Վենևա, Յալ Տիթոնգ:

Հայերեն տեքստը: Թագուհի Հարությունյան:

Մաղթում ենք հաջողություն